

Ezreal Shen

COREOGRAFIES TREBALLADES. Dones ballant al carrer al barri pequinès de Xinagsu.

EL BALL DE LES GRANS MARES DE LA XINA

Més de cent milions de dones surten a ballar cada vespre a les places i espais públics, una afició que amaga un genuí rerefons cultural

21 DE GENER | 2018

TEXT

Laura Saula

La senyora Meng lidera els passos. Darrere seu, una fila perfectament ordenada de dones de mitjana edat li segueixen el ritme de moviments senzills i robòtics. Igual que elles, altres grups de jubilades d'aquest barri de Pequín, un conjunt d'edificis alts i finestres pixelades, s'ajunten a pocs metres per ballar. Tant se val que les temperatures no superin els zero graus, ni que les pàl·lides llums fluorescents del carrer convidin a refugiar-se en un entorn més agradable. El vespre és el seu moment, el seu respir diari. Tan sols necessiten una líder que, com la senyora Meng, s'ofereixi a ensenyar una coreografia i un bon altaveu per poder seguir el ritme amb animades cançons populars.

A la Xina se les coneix com les *dama*, les grans mares, i es calcula que més de cent milions surten cada vespre a tot el país per practicar el *guangchang wu*, que literalment vol dir *balls a la plaça*. És fàcil veure-les dansar en parcs i espais públics, i fins i tot se les pot intuir de lluny gràcies als alts decibels a què posen la música. Unes melodies que, tot i que són d'estil pop, sovint amaguen profundes lletres patriòtiques, alhora que promouen l'exercici.

Ballar contra la soledat

Hi ha una dita que corre entre les grans mares que afirma que si es balla prou de pressa, la tristesa no t'atratarà. "Probablement aquesta és la generació de mares que es troben més soles en tota la història de la Xina", assegura Qianni Wang, antropòloga que ha investigat sobre el fenomen del *guangchang wu*. Segons l'experta, acostumen a ser mestresses de casa o jubilades que es passen gran part del dia soles, mentre el marit és fora treballant i el seu fill va a l'escola o ja s'ha emancipat. "A causa de la política del fill únic, tenen menys responsabilitats familiars i més temps lliure per a elles", resumeix Wang, que creu que és una situació nova per a les dones de mitjana i avançada edat, que abans solien tenir famílies més extenses.

La senyora Meng, de seixanta-tres anys, assegura que no té tant temps lliure. "Als matins moltes de nosaltres cuidem els nets", explica. Però el ball és un dels millors moments del dia: "Ens encanta poder sortir a l'aire lliure i relacionar-nos amb veïnes que provenen de diferents zones del país".

En efecte, l'exercici a l'aire lliure és un dels bàsics del *guangchang wu*, un concepte que sol estar molt relacionat amb la idea tradicional del *qi*, la circulació de l'aire. "També hi ha molta influència de la cultura que hi havia sobre l'espai públic a l'era maoïsta", assegura Wang, que va analitzar com aquestes dones ja ballaven i feien actuacions a les places i carrers durant la seva infància. De fet, avui dia és molt habitual veure als parcs xinesos grups de persones grans practicant taitxí, jugant al mahjong o fins i tot tocant instruments o recitant poesies.

Això no vol dir que no siguin tímids. La senyora Meng explica que moltes vegades veu dones que es passen dies observant a distància el grup de ball. "A casa practiquen els passos i, quan es veuen amb confiança, comencen a ballar amb nosaltres", assegura la líder del grup.

Conflictes amb els veïns

Però no tot és sempre tan bonic com sembla. El cas és que la frenètica urbanització de les ciutats

ASSAIG AMB VESTUARI. L'espai públic xinès està sempre ple de gent fent tot tipus d'activitats. A la imatge, un grup de ball uigur amb els seus vestits tradicionals a la plaça del Poble de Xangai.

xineses ha deixat cada vegada menys espai públic per al *guangchang wu*. Això ha provocat que durant uns anys es comencessin a veure grups de ball en llocs poc adequats, com entrades d'edificis, aparcaments públics o fins i tot al mig del carrer. Aquesta ocupació massiva de l'espai comunitari, sumada al fort volum de la música, va provocar nombrosos enfrontaments entre els veïns fa quatre anys. A Pequín un home es va presentar davant d'un grup de dansaires amb tres gossos i un rifle i va disparar a l'aire per dissuadir-les de seguir ballant. Paral·lelament, a la ciutat de Hankou un grup de ciutadans va tirar fums a unes dones que ballaven perquè abaixessin el volum de la música. Fins i tot a Weibo, el Twitter xinès, es van començar a difondre missatges denigrants en contra de les grans mares.

Davant d'aquest panorama, el ministeri de Cultura i l'Administració General d'Esports de la Xina va intentar posar ordre el 2015. Una de les regulacions més curioses que van instaurar és que, a partir d'aleshores, només serien permeses dotze coreografies a l'hora de ballar als espais públics. Per escollir els estils, van recórrer a uns 600 ballarins experts i entrenadors físics perquè les dissenyessin. L'explicació era que es volia promoure que les exhibicions fossin saludables, però

també agradables d'observar. I, per descomptat, el programa incloïa èxits de la música pop xinesa com *Little apple*.

Un negoci milionari

Mentre que per als veïns acostumen a ser un desordre, per a les empreses les grans mares són tota una oportunitat de negoci. Encara que la majoria de grups de *guangchang wu* siguin completament gratuïts, molts d'ells acostumen a participar en competicions estatals, on ballen amb uniformes personalitzats i fins i tot poden arribar a tenir espònsors. Així, per exemple, el grup de la senyora Meng té un uniforme blanc i vermell que es posa durant l'època d'estiu i quan participa en grans esdeveniments. Tot un mercat de roba i complements que se suma al d'internet i les aplicacions mòbils, on també han tallat una bona part del pastís.

És el cas de l'aplicació Tangdou, creada el 2012 especialment per a aquest públic objectiu i que ja compta amb més de quaranta milions d'usuaris mensuals. Allà es poden veure els vídeos que pengen els diferents grups de ball, es pot saber on localitzar cada equip o aprendre tutorials per poder penjar els vídeos personals. Sense oblidar l'àmplia selecció de filmacions on profes-

sionals del sector mostren les seves coreografies. Tot un *star system* que compta amb noms com la popular coreògrafa Gao Jingxuan, que té seguidores que sovint superen els setanta anys, o Jicheng Yu, un ballarí que fins i tot fa *tours* musicals per diferents països asiàtics, on s'està estenent aquesta tendència.

"Com més alts els decibels, més gran és la immersió en el ball", escrivia Zhao Yan al seu llibre *Guangchang wu, collective nostalgia*. Segons Zhao, el tipus de ball rígid, simbòlic i sovint exagerat que solen practicar les grans mares, lligat amb l'alt volum a què posen la música, és en realitat una reminiscència nostàlgica del passat col·lectiu del país. Un estil de vida comunitària cada cop més allunyada de les generacions de joves actuals. "A mesura que creixen, les noies acabaran sumant-se al *guangchang wu*", confia la senyora Meng mentre apaga l'equip de so, decorat amb llumetes de colors. S'ha acabat la sessió d'avui i algunes dones es queden a practicar uns passos. Unes altres conversen entre elles, mentre comparteixen alguna riada còmplice. Però, de sobte, totes marxen amb la mateixa subtileza i discreció amb què han arribat. I la plaça es queda buida i silenciosa, només emmarcada pels grans blocs d'edificis de finestres pixelades. ●